

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Brno, Slunná 11

Slunná 11, 617 00 Brno

Identifikátor školy: 600 003 205

Termín konání orientační inspekce: 18. - 20. únor 2003

Čj.:	122 267/03-5173
Signatura:	ol2kw502

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola byla zřízena v roce 1960 jako jednooborová. K hudebnímu oboru se v roce 1963 připojil taneční obor a roku 1977 výtvarný obor. ZUŠ je příspěvkovou organizací zřizovanou Jihomoravským krajem. Poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a připravuje žáky pro studium na středních školách uměleckého zaměření a konzervatoři a pro studium na vysokých školách uměleckého směru. Základy uměleckého vzdělání v ní získává v přípravných ročnících a základním studiu prvního a druhého stupně celkem 319 žáků, z toho v dominantním hudebním oboru 175, v tanečním 80 a ve výtvarném 64.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v hudebním oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v hudebním oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v hudebním oboru v předmětech hra na klavír, dřevěné dechové nástroje a hudební nauka

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zabezpečení výuky hudebního oboru je s ohledem na plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti téměř vynikající. V oboru vyučuje šestnáct plně kvalifikovaných učitelů a dva si doplňují pedagogickou způsobilost. Z celkového počtu osmnácti učitelů je šestnáct na částečný pracovní úvazek.

Jako poradní orgán ředitelky školy je ustanovena pedagogická rada. Umělecká rada ani předmětové komise nejsou z důvodu většiny učitelů pracujících na částečný úvazek zřízeny. Zápisy z jednání pedagogické rady mají dostatečnou vypovídací hodnotu. Nepřítomní učitelé stvrzují svým podpisem seznámení se s jejich obsahem. Základním nástrojem pro posuzování kvality výchovně vzdělávací práce učitelů a výsledků žáků je sledování výkonů dětí na komisionálních a závěrečných zkouškách, třídních besídkách, koncertech, vystoupeních a soutěžích. Hospitační činnost není sice do plánu práce zapracována, ale dle hospitačních záznamů probíhá. Hospitační záznamy obsahují průběh a výsledky výuky a také doporučení. Kontrolní činnost ředitelky je prováděna, ale byly zjištěny dílčí nedostatky v povinné dokumentaci, které byly během inspekce odstraněny. Začínajícím učitelům je při seznamování s pedagogickou činností nápomocen uvádějící učitel, kterého tím pověřilo vedení školy. V současné době si dva učitelé doplňují pedagogické vzdělání. Ředitelka školy má zpracovaný *Koncepční záměr a další vývoj školy 2002-2005*, který obsahuje konkrétní body a úkoly k dosažení naplánovaných cílů. Roční plán práce ZUŠ obsahuje předběžné termíny hudebních večírků a koncertů. Učitelé jsou průběžně informováni aktuálními měsíčními přehledy školních akcí.

Organizace výchovně vzdělávací práce školy a jejího provozu je plně v kompetenci ředitelky školy, která nastoupila do funkce v říjnu 2001. V převažujícím hudebním oboru je jmenován vedoucí učitel, který má vymezené kompetence. Povinnosti pedagogických pracovníků jsou stanoveny ve *Vnitřním pracovním řádu ZUŠ* a dále v *Pracovním řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení* vydaném MŠMT. S oběma dokumenty byli učitelé seznámeni. Povinnosti žáků a pravidla studia v ZUŠ určuje školní řád. Organizace vyučování se řídí stabilními rozvrhy hodin. Ke všem potřebným informacím mají pracovníci školy a žáci přístup. Forma přenosu informací uvnitř ZUŠ se řídí aktuálností, rozsahem a obsahem informací (nástěnka ve sborovně, pedagogické rady, operativní předání informací). Dostatečná informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím žakovských sešitů, dále na žakovských besídkách, v případě potřeby je umožněn osobní kontakt s vyučujícím i přímý vstup do výuky. Poskytováním informací o ZUŠ ředitelka školy pověřila jednoho učitele.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní umělecká škola sídlí v budově, která je majetkem Magistrátu města Brna. Pro výuku hudebního oboru je vyhrazeno sedm učeben, které jsou navzájem zvukově izolované. Jejich prostředí je esteticky upravené, vyzdobené obrazy, žakovskými výtvarnými pracemi a vybavené starším, funkčním nábytkem. Z hlediska funkčnosti a kulturnosti splňuje prostředí estetické a psychohygienické podmínky pro výuku na tomto typu školy. Ke kulturním akcím (třídní besídka či večírky a veřejné koncerty) se využívá taneční sál, který je v přistaveném traktu školy.

Nástrojové vybavení školy pro výuku hry na klavír je celkově dobré. Z prostorových důvodů je většina učeben vybavena pianiny, v jednom případě malým klavírním křídlem. Třídy pro výuku na dechové nástroje jsou vybaveny zrcadlem. Jako audiovizuální pomůcky slouží škole videokamera, videopřehrávač s televizí a audiotechnika. Škola disponuje dostatečným množstvím notového materiálu, který je rozšiřován dle finančních možností školy a někdy také doplňován vlastním materiálem učitelů.

Ředitelka školy při své kontrolní činnosti sleduje technický stav nástrojů, účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů. Navrhuje pravidelnou údržbu, opravy poškozených nástrojů či pomůcek a podle finančních možností je doplňuje novými.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM OBORU

Realizace vyučovaných oborů

Vyučované obory jsou realizovány v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka hudebního oboru se řídí platnými učebními plány pro ZUŠ č. j. 18 418/95. Škola realizuje individuální výuku hry na nástroj v požadované časové dotaci, ale na základě kontroly

povinné dokumentace bylo zjištěno, že ve hře na klavír /učební plán č. 2a/, zobcovou flétnu /učební plán č. 5a/ dřevěné dechové nástroje /učební plán č. 6/ není z celkového počtu 52 žáků zajištěn předmět v odstavci 2 (doprovod, komorní hra, soubor atd.) pro 28 žáků.

Výuka není v souladu s učebním plánem pro ZUŠ č. j. 18 418/95.

Povinná dokumentace je řádně vedena.

Ředitelka školy sleduje v rámci kontrolní činnosti plnění učebních plánů a učebních osnov. Je si vědoma nedostatků v naplňování závazných učebních dokumentů.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný, ale zatím nebyla přijata dostatečně účinná opatření, která by vedla k odstranění nedostatků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hra na klavír, zobcovou a příčnou flétnu

Ve sledované výuce se pozitivně promítla skutečnost, že všichni učitelé mají nástrojovou profilaci. Dílčí metodické nedostatky byly shledány ve výuce učitelů, kteří si doplňují pedagogické vzdělání.

V hospitovaných hodinách byla pracovně tvořivá atmosféra. Učitelé se promyšlenou přípravou a volbou vhodných forem a metod práce snažili o udržení a prohlubování zájmu žáků o studovaný nástroj. Žáky povzbuzovali a při zvládnutí dílčích úkolů pochválili. Z metodického hlediska bylo dobré, že zařazovali do výuky hru duet a čtyřruční hru. Známkování do žákovských sešitů bylo většinou pravidelné a odpovídalo výkonům žáků v hodinách.

Učitelé mají vypracované studijní plány v třídních knihách pro individuální výuku. U většiny pedagogů je obsahem těchto plánů použitá literatura. Někteří pedagogové mají navíc uveden svůj metodický záměr a výchovně-vzdělávací cíl. V ojedinělém případě se učební látka u některých žáků pohybuje v pásmu méně náročných skladeb platných učebních osnov pro ZUŠ.

Organizace vyučovacích hodin měla běžně užívanou podobu. Žáci se nejprve rozehráli na stupnicích a akordech, dále následovala technická cvičení a přednesová skladba. **Ve hře na klavír** u nižších ročníků učitelé dbali na dobré zvládnutí elementárních návyků hry na nástroj. U vyšších ročníků kladli důraz na hudební projev, dynamické odlišení a vedení vedoucí melodie. Metodicky vedli žáky, jak postupovat při domácí přípravě a častým jevem byly nástrojové ukázky učitelů. V hospitované výuce bylo zjištěno, že vyučující s kratší pedagogickou praxí byli méně důslední při vedení žáků k uvolněnosti posedu a postavení ruky. **Ve hře na zobcovou a příčnou flétnu** učitelé vyžadovali uvolněný postoj, přirozené držení nástroje, hluboké nádechy a konkrétní artikulaci. Kladli důraz na dodržování notového zápisu a upozorňovali na intonační nepřesnosti při korepeticích s klavírem. Metodické nástrojové ukázky suplovali učitelé předzpíváním hudebních motivů. V ojedinělém případě byla ve sledovaných hodinách patrná menší důslednost učitele ve vyžadování obvyklého frázování a pravidelných nádechů.

Ve všech sledovaných hodinách byl patrný individuální přístup vyučujících k žákům podle jejich schopností a náročností učební látky. Aby nedocházelo k psychickému a zejména u dechových nástrojů k fyzickému přetěžování žáků, učitelé zařazovali relaxační chvilky. Komunikace mezi učitelem a žákem byla velmi přátelská a přirozená, vzhledem k charakteru výuky se více pohybovala v neverbální oblasti. Zejména u vyšších ročníků učitelé debatovali se žáky o hudební představivosti a o jejich vlastním prožitku studované skladby.

Ve výuce na dechové nástroje bylo z metodického hlediska vhodné využívání zrcadla, ve kterém si žáci ověřovali postojové návyky a nátiskovou fixaci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hra na klavír, zobcovou a příčnou flétnu měly celkově velmi dobrou úroveň.

Hudební nauka

Odborná a pedagogická způsobilost vyučující se v hospitované výuce příznivě promítla především v oblasti odborné, poněkud méně v oblasti metodické. Jednalo se zejména o dílčí metodické nedostatky, které souvisejí s menšími pedagogickými zkušenostmi s výukou tohoto kolektivního předmětu.

Snahou učitelky bylo probudit zájem žáků o hudebně-teoretický předmět. Průběžné opakování získaných poznatků a jejich rozšiřování o nové informace mělo příznivý vliv na dlouhodobější fixaci učiva. Zpětnou vazbu o míře pochopení učiva jí zabezpečovaly úkoly zadávané žákům.

Vyučující čerpá z vypracovaných tematických plánů, které jsou v souladu s platnými učebními osnovami pro ZUŠ. Samotná organizace a skladba vyučovacích hodin postrádala důkladnější promyšlenost a lepší časové rozvržení vyučovací jednotky.

Na začátku hospitovaných hodin bylo zopakováno předešlé učivo, dále následoval nácvik lidové písničky. Po teoretickém výkladu nového učiva, které mělo návaznost na dříve probíranou látku, následovala sluchová a vizuální analýza. Dostatek času byl věnován procvičování a upevňování nových znalostí. V případě potřeby byla žákům poskytována pomoc. I když bylo snahou vyučující připravit pro žáky zajímavou a pestrou vyučovací hodinu, podařilo se jí tento záměr splnit pouze částečně. V závěru sledované výuky bylo patrné, že se pedagog potýká s nedostatkem času.

Komunikace mezi učitelem a žákem byla dobrá. V hodinách vládla klidná pracovní atmosféra, byl pozorován přátelský vztah mezi vyučující a dětmi. Netradiční způsob uspořádání lavic jim umožňoval bližší vzájemný kontakt. V závěru hodin byla zřejmá zvýšená únava žáků, na kterou učitelka reagovala vhodnou volbou zpěvu lidových písní za jejího doprovodu na klavír. Pro názorné ukázky byla ve výuce funkčně využita audiotechnika a zpěvníky lidových písní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v kolektivním předmětu hudební nauka měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

O výsledcích výchovně-vzdělávací práce má škola dostatečnou zpětnou vazbu, zajištěnou pro tento typ školy obvyklými způsoby. Jako funkční nástroj pro ověření výsledků výuky slouží především sledování výkonů žáků při třídních besídkách, komisionálních postupových zkouškách, soutěžích a veřejných koncertech. Výsledky výuky jsou analyzovány, vyhodnocovány a v případě potřeby jsou přijímána příslušná opatření.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve sledovaném hudebním oboru celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol.
- Žáci ZUŠ získali v uplynulém období řadu úspěchů v soutěžích, a to nejen v městských, ale i v krajských a ústředních kolech. Rovněž v uplynulých letech byli žáci úspěšní při přijímacím řízení k dalšímu studiu na umělecky zaměřených školách.
- Škola prezentuje výsledky výchovně-vzdělávací práce jednotlivých oborů ve svém regionu řadou veřejných koncertů, tanečních vystoupení a výstav. Navázala spolupráci s místní základní školou a úzká kooperace funguje se Základní uměleckou školou v Černovicích.
- Název školy v kulatém razítku není v souladu se zřizovací listinou a s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 24 711/2001-21 ze dne 20. září 2001*
2. *Zřizovací listina č. j. 16/58 ze dne 21. června 2001 včetně dodatků: č. 1 č. j. 30/58 ze dne 20. prosince 2001, č. 2 č. j. 41/58 ze dne 17. prosince 2002*
3. *Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2002 ze dne 15. října 2002*
4. *Výkazy žáků a vyučovacích hodin za školní rok 2002/2003 (hudební obor)*
5. *Katalogy o průběhu studia v hudebním oboru*
6. *Rozvrhy hodin hospitovaných učitelů za období školního roku 2002/2003 v hudebním oboru*
7. *Třídni knihy pro individuální a skupinovou výuku v hospitované výuce ve školním roce 2002/2003*
8. *Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2001/2002*
9. *Školní řád ze dne 2. září 2002*
10. *Záznamy z jednání pedagogické rady*
11. *Pracovní plán školy*
12. *Výroční zpráva o činnosti základní umělecké školy za školní rok 2001/2002*
13. *Vnitřní řád pro zaměstnance školy*
14. *Hospitační záznamy*
15. *Koncepční záměr a další vývoj školy 2002-2005*

ZÁVĚR

V personálním obsazení pedagogického sboru školy došlo ve školním roce 2001/2002 výrazným změnám. S nástupem nové ředitelky do funkce byl kolektiv zčásti obměněn. Ředitelce školy se podařilo zformovat mladší pedagogický sbor, jehož členové v naprosté většině splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pouze dva učitelé v současné době dokončují studium na konzervatoři. Ředitelka školy promyšleně využívá uměleckých

a pedagogických kvalit učitelů, systematicky je vede v naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ZUŠ.

Základní umělecká škola je umístěná v rodinné vilce, která přes poněkud omezené prostorové zázemí umožňuje škole realizovat výuku všech tří oborů. Vybavení školy je na odpovídající úrovni a splňuje základní požadavky na materiální podporu výuky.

Ve většině sledované výuky hudebního oboru se pozitivně projeví odborné a pedagogické předpoklady vyučujících a jejich metodicky promyšlená práce při vedení žáků ve výchovně-vzdělávacím procesu. Použité metody a formy práce byly přiměřené k stanoveným výchovně-vzdělávacím cílům a vedly k jejich naplnění.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Eva Hrnčířová, Zdeňka Kociánová

V Brně dne 25. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. března 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Eva Holenková, ředitelka školy	Eva Holenková, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	-----	-----
Zřizovatel	17.04.2003	504/2003
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány